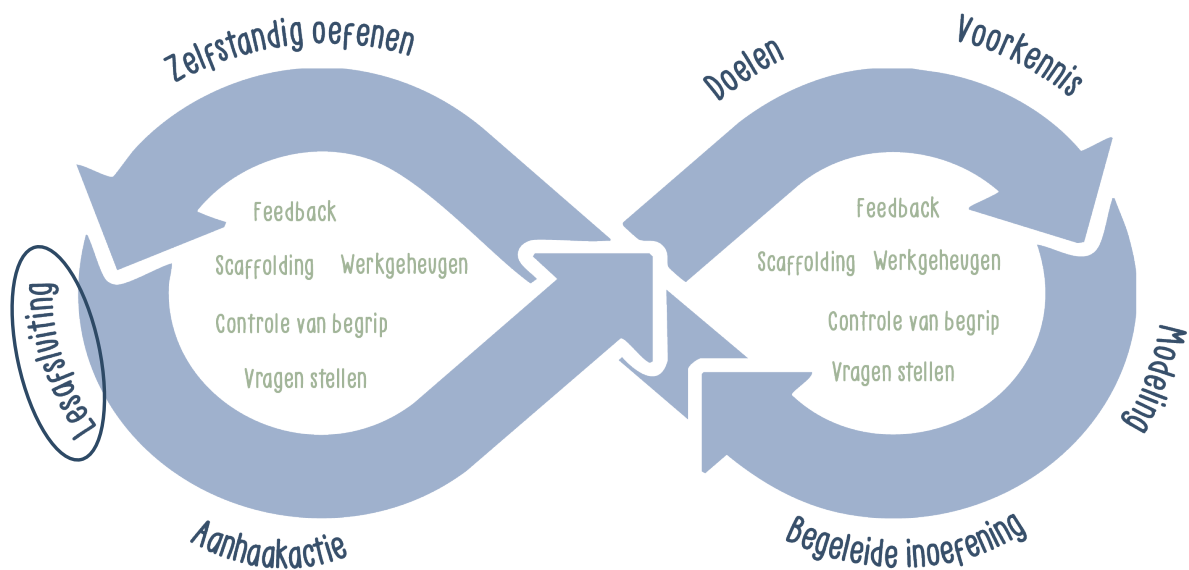

11. LESAFSLUITING

MEER (VOOR)KENNIS

In een instructieles spelen zowel de kleine als de grote lesafsluiting een belangrijke rol. Ze dienen echter verschillende doelen:

KLEINE LESAFSLUITING

- **Waarom?**
Om te controleren of de leerlingen de lesstof voldoende beheersen voordat ze zelfstandig aan de slag gaan.
- **Wanneer?**
Direct na de begeleide inoefening, vóór de zelfstandige verwerking.
- **Hoe?**
De leerkracht stelt een paar gerichte vragen of geeft een korte opdracht die de leerlingen individueel moeten maken.

wat levert het op?

- Inzicht in het begrip van de leerlingen.
- Mogelijkheid tot directe feedback en bijsturing.
- Voorkomen dat leerlingen fouten gaan oefenen tijdens de zelfstandige verwerking.
- Vergroten van het zelfvertrouwen van leerlingen.

GROTE LESAFSLUITING

- **Waarom?**

Om de lesstof te herhalen en te verankeren in het lange termijngeheugen van de leerlingen.

- **Wanneer?**

Aan het einde van de les, na de zelfstandige verwerking.

Hoe?

- een korte samenvatting van de belangrijkste punten
- een klassikale quiz of vragenrondje
- een opdracht waarbij leerlingen de lesstof op een creatieve manier verwerken (bijv. tekenen, mindmap maken)

Wat levert het op?

- Herhaling van de lesstof, waardoor deze beter onthouden wordt.
- Verdieping van het begrip door de lesstof in een andere context te plaatsen.
- Een afsluiting van de les, waardoor leerlingen het gevoel hebben dat ze iets afgerond hebben.

In het kort

- De kleine lesafsluiting is gericht op controle en bijsturing.
- De grote lesafsluiting is gericht op herhaling en verankering.

Door beide lesafsluitingen toe te passen, zorg je voor een effectieve instructie die aansluit bij de behoeften van alle leerlingen en die de kans op succes vergroot.

PRAKTISCHE TIPS

Ideëen voor de korte- en/ of lange lesafsluiting

Sneeuwballengevecht: Laat leerlingen een vraag over de les op een papiertje schrijven, deze tot een prop maken en naar elkaar gooien. Na een minuut pakt iedereen een prop op en beantwoordt de vraag.

Twee waarheden en een leugen: Laat leerlingen drie stellingen bedenken over de lesstof, waarvan er twee waar zijn en één een leugen. De klas moet raden welke stelling de leugen is.

Exit Ticket: Geef elke leerling een kaartje en laat ze één ding opschrijven dat ze hebben geleerd, één vraag die ze nog hebben of een tip voor de volgende les.

Woordwolk: Maak samen een woordwolk van belangrijke begrippen uit de les. Leerlingen kunnen om de beurt een woord noemen.

Stoplicht: Laat leerlingen een groen, oranje of rood kaartje opsteken om aan te geven hoe goed ze de lesstof begrijpen.

Muzikale stoelendans: Speel muziek en laat leerlingen rondlopen. Als de muziek stopt, gaan ze zitten. Stel een vraag over de les en de leerling die als laatste zit, moet het antwoord geven.

Snelle tekening: Geef leerlingen één minuut om een tekening te maken die de lesstof samenvat.

Tweetal coach: Laat leerlingen in tweetallen elkaar overhoren over de lesstof.

Emotiethermometer: Laat leerlingen een duim omhoog, opzij of omlaag doen om aan te geven hoe ze zich voelen over de les.

Verkeerslicht: Leerlingen tekenen een verkeerslicht en kleuren het groen (snap het), oranje (snap het een beetje) of rood (snap het nog niet).

Vandaag was ik een ster in...: Leerlingen vullen de zin aan met iets waar ze trots op zijn wat ze tijdens de les hebben gedaan.

Ik ben benieuwd naar...: Leerlingen schrijven op waar ze meer over willen weten na de les.

Mijn grootste uitdaging was...: Leerlingen reflecteren op wat ze moeilijk vonden tijdens de les.

Ik heb geleerd dat...: Leerlingen schrijven één belangrijk ding op dat ze hebben geleerd.

Ik vond het leukst om...: Leerlingen delen wat ze het leukst vonden aan de les.

Ik wil de volgende keer...: Leerlingen bedenken een doel voor de volgende les.

High five: Laat leerlingen een high five geven aan een klasgenoot en vertellen wat ze van die persoon hebben geleerd.

Mindful moment: Sluit de les af met een korte meditatie of ademhalingsoefening om tot rust te komen en te reflecteren.

SAMEN MET JE LEERLINGEN LEREN

Samen leren met je leerlingen is een waardevolle aanpak die zowel de leerlingen als jou als leerkracht ten goede komt. Het bevordert een actieve, betrokken en ondersteunende leeromgeving waarin iedereen kan groeien. Juist daarom is het belangrijk dat in begrijpelijke taal voor de leerlingen verteld kan worden welk element van krachtige instructie centraal staat. Onderstaande tekst is voor de leerlingen en is gekoppeld aan de afbeelding op de achterkant van de kaart.

Je leerkracht is een tuinman die jouw kennis laat groeien!

Stel je voor dat je leerkracht een tuinman is en jouw brein een prachtige tuin. Tijdens de les plant de tuinman nieuwe zaadjes van kennis in jouw tuin. Maar om ervoor te zorgen dat die zaadjes uitgroeien tot sterke planten, moet de tuinman ze water geven, onkruid wieden en de planten ondersteunen. De lesafsluiting is als het moment waarop de tuinman de tuin nog eens goed verzorgt voordat hij naar huis gaat. Hij controleert of alle planten genoeg water hebben, haalt onkruid weg en zorgt ervoor dat de planten stevig staan. Zo kunnen de planten 's nachts verder groeien en bloeien.

WAAROM NEMEN LEERKRACHTEN DE TIJD OM DE LES GOED AF TE SLUITEN?

- **Om de zaadjes water te geven:** De leerkracht herhaalt de belangrijkste punten van de les, zodat de nieuwe kennis goed in jouw geheugen blijft hangen.
- **Om onkruid te wieden:** De leerkracht beantwoordt vragen en ruimt eventuele misverstanden uit de weg, zodat je geen verkeerde informatie onthoudt.
- **Om de planten te ondersteunen:** De leerkracht geeft je tips en aanwijzingen voor hoe je de nieuwe kennis kunt toepassen en verder kunt laten groeien.

WAT KUN JIJ DOEN TIJDENS DE LESAFSLUITING?

- **Absorbeer het water:** Luister goed naar de samenvatting van de leerkracht en probeer de belangrijkste punten te onthouden.
- **Help met onkruid wieden:** Stel vragen als je iets niet begrijpt, zodat je leerkracht je kan helpen om misverstanden op te helderen.
- **Laat je ondersteunen:** Luister naar de tips en aanwijzingen van je leerkracht en probeer ze toe te passen in je eigen leerproces.
- **Onthoud:** De lesafsluiting is als het verzorgen van een tuin. Door goed op te letten en actief mee te doen, help je jouw leerkracht om jouw kennis te laten groeien en bloeien!

Onthoud: De lesafsluiting is als het verzorgen van een tuin. Door goed op te letten en actief mee te doen, help je jouw leerkracht om jouw kennis te laten groeien en bloeien!

